

MĚSTSKÝ OBVOD LIBEREC – VRATISLAVICE NAD NISOU

jako provozovatel veřejného pohřebiště podle § 16 odst. 1 zák. č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pohřebnictví)

vydává v souladu s ustanovením § 19 citovaného zákona

ŘÁD VEŘEJNÉHO POHŘEBIŠTĚ

1. Rada Městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou ve smyslu § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů schválila tento Řád veřejného pohřebiště Městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou dne 7.2.2022, pod číslem usnesení č. 59/02/2022.
2. Řád veřejného pohřebiště Městský obvod Liberec – Vratislavice nad Nisou vydává na základě zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pohřebnictví“), po předchozím souhlasu Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 19.1.2022, pod č.j. KULK 4625/2022, KSCR 13/2022.

ČLÁNEK 1

Úvodní ustanovení

1. Provozování pohřebiště je nedílnou součástí veřejné infrastruktury a službou ve veřejném zájmu v samostatné působnosti.
2. Řád veřejného pohřebiště (dále jen „Řád“) upravuje provoz veřejného pohřebiště umístěného v katastrálním území Vratislavice nad Nisou na pozemcích p.č. 1950, 1951 a 1952.
3. Provozovatelem veřejného pohřebiště je Městský obvod Liberec – Vratislavice nad Nisou, IČO 00262978, se sídlem Tanvaldská 50, Liberec XXX – Vratislavice nad Nisou, 463 11, který zajišťuje tuto činnost prostřednictvím technického střediska. V mimořádných případech může provozovatel písemně pověřit k výkonu dílčích prací i další certifikované osoby v oboru pohřebnictví.
4. Veřejné pohřebiště slouží pouze k uložení zpopelněných lidských ostatků.

ČLÁNEK 2

Působnost řádu pohřebiště

1. Vysvětlení zkratk pojmu:
 - Řád – Řád veřejného pohřebiště

- Provozovatel pohřebiště – vykonává provozování veřejného pohřebiště zejména ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o pohřebnictví.
- Zákon o pohřebnictví – zákon č. 256/2001, o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vymezení často používaných pojmů:

- **Hrobové místo** - místo na pohřebišti určené pro zřízení hrobu nebo hrobky nebo urnové místo, včetně plochy pro zhotovení hrobového zařízení a stavbu hrobky.
- **Hrob** - je hrobové místo určené pro ukládání lidských pozůstatků s následným zásypem zeminou.
- **Hrobové zařízení** - je věc movitá sestávající z rozebíratelných dílů, (včetně nezbytných základů), kterou lze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty. Jde např. o pomník, náhrobek, rám, krycí deska, stéla nebo jiná ozdoba hrobu.
- **Hrobka** - je hrobové místo určené pro ukládání lidských pozůstatků v rakvi do obestavěného prostoru pod nebo nad zemí, nezasypané zeminou. Hrobka je věc nemovitá mající charakter dočasné stavby, kterou nelze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty.
- **Urnové místo** - je hrobové místo určené pouze pro ukládání uren se zpopelněnými lidskými ostatky (minimálně v úředních obalech) do vyhrazeného prostoru pod nebo nad zemí; uložení uren se zpopelněnými lidskými ostatky je s prokazatelným souhlasem provozovatele pohřebiště možné i do hrobů a hrobek, nebo v pevných obalech na jejich povrch.
- **Rozptyl** – anonymní rozptýlení zpopelněných lidských ostatků do společného hrobového místa (rozptylová loučka) bez nároku na uzavření nájemní smlouvy.
- **Exhumace** – vyzdvižení lidských ostatků nebo urny s lidskými ostatky z pohřebiště.
- **Vypravitel pohřbu** – osoba sjednávající pohřbení do 96 hodin od oznámení úmrtí nebo obec zajišťující pohřbení podle § 5 odst. 1 až 3.

3. Řád je závazný pro provozovatele a dále pro subjekty, zajišťující pohřební služby, pro obstaravatele pohřebních a jiných úkonů, nájemce hrobových a urnových míst, objednatele a zhotovitele služeb, návštěvníky pohřebiště včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem provozovatele pohřebiště nebo nájemce provádějí práce a pro ostatní veřejnost.
4. Řád je každému k dispozici u provozovatele.
5. Pokud bude stejná věc popsána v několika dokumentech a v každém jinak, tak mají přednost v pořadí: samotná nájemní smlouva, Řád, zákon o pohřebnictví a občanský zákoník. Smlouva i Řád nesmějí být v rozporu se zákonem nebo být proti zákonu – speciálnímu i obecnému. Zvláštní ustanovení mají vždy přednost před obecnými, a to i když jsou uvedena v jednom dokumentu. Pokud není v žádném dokumentu nějaká věc upravena, řídíme se pravidly uvedenými v právních předpisech.
6. Hrob, ve kterém je pohřben zemřelý, jehož činnost byla mimořádně společensky prospěšná a všeobecně uznávaná, je možné rozhodnutím Zastupitelstva městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou prohlásit za „Čestný hrob“ na základě pravidel pro udělování čestného občanství, čestných poct Statutárního města Liberec. Hrob, který bude prohlášený „Čestným hrobem“ bude opatřen nápisem „Čestný hrob“. Nájemce nesmí bez souhlasu Zastupitelstva Městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“, neprojeví nájemci zájem nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je Městský obvod Liberec – Vratislavice nad Nisou povinno učinit na své náklady opatření směřující k zachování pietnosti a důstojnosti hrobu.

ČLÁNEK 3

Doba zpřístupnění pohřebiště

1. Pohřebiště je místo, veřejnosti denně přístupné takto:

Prosinec - Březen	8:00 – 17:00 hod.
Duben - Listopad	8:00 – 20:00 hod.

V den Památky zesnulých, včetně předcházející soboty a neděle v době od 7:00 – 20:00 hod.

2. Návštěvníci jsou povinni opustit pohřebiště do konce uzavírací doby a to bez předchozího upozornění.
3. Mimo vymezenou dobu je vstup na pohřebiště zakázán.
4. Provozovatel pohřebiště může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na pohřebiště nebo jeho část dočasně omezit nebo zakázat, např. v době provádění terénních úprav, manipulování se zetlelymi, nezetlelymi i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště, exhumací, za sněhu, náledí, živelných pohrom apod., pokud nelze zajistit bezpečnost návštěvníků.

ČLÁNEK 4

Rozsah poskytovaných služeb

1. Na pohřebišti ve Vratislavicích nad Nisou jsou poskytovány zejména tyto základní služby:
- nájem hrobového místa:
 - pro hroby, hrobky,
 - pro uložení lidských ostatků v urnách.
 - správa a údržba pohřebiště včetně inženýrských sítí, zeleně, oplocení a mobiliáře,
 - údržba páteřních komunikací a zpevněných ploch (v létě i v zimě),
 - vedení předepsané evidence související s provozováním pohřebiště,
 - zajišťování sběru, třídění, odvozu a likvidace odpadů,
 - spravování a udržování objektů na pohřebišti, (centrální kříž, apod.),
 - vykonávání dozoru nad dodržováním tohoto řádu,
 - údržba a úprava společných hrobů, rozptylových luk, i čestných hrobových míst, pokud jsou zřízeny,
 - zveřejňování informací na vývěsní desce pro potřeby veřejnosti.
2. Na pohřebišti mohou být poskytovány doplňkové služby na žádost nájemce nebo vlastníka hrobového zařízení či hrobky, které nejsou kalkulovány v ceně nájmu, jako například:
- ukládání zpopelněných lidských ostatků,
 - provádění exhumací,
 - údržba a úprava hrobových míst,
 - prodej hřbitovních doplňků (svíčky), pokud je provozovatelem poskytováno.
3. Rozptyl nebo vsyp zpopelněných lidských ostatků může být proveden poté, co bude na pohřebišti zřízeno pro tento účel místo – rozptylová a vsypová loučka. Řád rozptylové a vsypové loučky je veden samostatným Provozním řádem rozptylové a vsypové loučky, který je přílohou č. 1 tohoto Řádu pohřebiště.

4. Na pohřebišti se do nových hrobů ukládají zpopelněné lidské ostatky osob, které zpravidla ke dni úmrtí měly trvalé bydliště na území Městského obvodu Liberec XXX – Vratislavice nad Nisou.
5. Dovolují-li to provozní podmínky, lze provést na pohřebišti uložení zpopelněných lidských ostatků osob s trvalým bydlištěm mimo území Městského obvodu Liberec XXX – Vratislavice nad Nisou.
6. Zpopelněné lidské pozůstatky a ostatky mohou být na pohřebišti pohřbeni jen s prokazatelným souhlasem provozovatele pohřebiště.

ČLÁNEK 5

Povinnosti návštěvníků pohřebiště

1. Návštěvníci pohřebiště jsou povinni se zdržet takového jednání, které by se dotýkalo důstojnosti zemřelých, nebo mravního citění pozůstalých a veřejnosti: tzn. zejména chovat se hlučně, pouštět přenosné nosiče zvuku, požívat alkoholické nápoje, omamné a psychotropní látky, odhazovat odpadky mimo nádob k tomu určených a používat prostory pohřebiště a jeho vybavení k jiným účelům, než k jakým jsou určeny.
2. Dětem do 10 let věku je dovolen vstup na pohřebiště pouze v doprovodu dospělých osob.
3. Motorová vozidla mohou na pohřebiště vjíždět a zdržovat se jen s prokazatelným souhlasem provozovatele.
4. Na pohřebišti je zakázáno pohybovat se na kolech, kolečkových bruslích, koloběžkách, skateboardech, jiných vozidlech s výjimkou vozíků invalidních občanů.
5. Parkoviště vedle pohřebiště je povoleno užívat krátkodobě a na dobu nezbytně nutnou k parkování vozidel návštěvníků pohřebiště a účastníků smutečních obřadů.
6. Drobná domácí zvířata mohou doprovázet návštěvníky pohřebiště jen na vodítku a tak aby nedocházelo ke znečišťování hrobových míst, jejich bezprostředního okolí a přístupů.
7. Z hygienických důvodů není dovoleno na pohřebišti pít vodu z vodovodních výpustí a studní. Rovněž není dovoleno tuto vodu odnášet v náhradních obalech mimo pohřebiště.
8. Osobám pod vlivem návykových a psychotropních látek je vstup na pohřebiště zakázán.
9. Svítidla mohou návštěvníci a nájemci na pohřebišti rozsvěcovat jen pokud jsou vhodným způsobem zabezpečena proti vzniku požáru. Provozovatel může v odůvodněných případech používání svítidel na pohřebišti omezit nebo i zakázat.
10. Ukládání nádob, nářadí, jiných předmětů, včetně dílů hrobového zařízení na zelené pásy a místa kolem hrobových míst není dovoleno. Nádobky na odpadky na pohřebišti slouží jen pro ukládání odpadu z pohřebiště mimo odpadu stavebního. Pokud je na pohřebišti zavedeno třídění odpadu, je nutno toto opatření respektovat.
11. Vstup na rozptylovou a vsypovou louku, pokud je na pohřebišti zřízena, je zakázán.
12. Návštěvníkům je zakázáno provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně na pohřebišti.
13. Na pohřebišti je povoleno provádět práce pouze v takovém rozsahu a způsobem, který stanoví tento Řád a provozovatel.
14. Na pohřebišti je dovoleno umístění reklam pouze na vyhrazených místech po předchozím souhlasu provozovatele pohřebiště. Není dovoleno umístění reklam na stromech, zařízeních pohřebiště ani na hrobových místech a jejich zařízeních.

15. Na pohřebišti a v bezprostředním okolí není rovněž dovoleno pořádat prezentační akce soukromých subjektů zaměřené na výkon následné služby či prodej jimi nabízeného zboží. Všechny subjekty, které chtějí vykonávat jakékoli práce či služby na pohřebišti, mají oznamovací povinnost k této činnosti vůči provozovateli pohřebiště.

ČLÁNEK 6

Povinnosti provozovatele pohřebiště

Provozovatel pohřebiště je povinen zejména:

1. Provozovat pohřebiště v souladu se zákonem, tímto Řádem a zvláštními právními předpisy (např. zákon o odpadech, zákon o ochraně osobních údajů, zákon o shromažďování apod.).
2. Stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu hrobového místa dle typu pro každého nájemce.
3. Zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetrného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s projevenou vůlí zemřelé osoby, a pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevypravila, také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v § 114 odst. 1 občanského zákoníku, je-li provozovateli známa.
4. Uzavírat smlouvy o nájmu hrobových míst a vést evidenci související s provozováním pohřebiště dle § 21 zákona o pohřebnictví v elektronické formě s roční frekvencí výtisku evidence ukládání lidských pozůstatků a jejich následném svázání. Současně je povinen udržovat aktuální plán pohřebiště s vedením evidence volných hrobových míst.
5. Ukládat listy o prohlídce zemřelého, úmrtní listy i doklady o zpopelnění (byli-li předány) v samostatných pořadačích po dobu 3 let po skončení doby nájmu s následným předáním do archivu.
6. Vypraviteli pohřbu vystavit doklad o pohřbení obsahující číslo hrobu nebo hrobky, jméno, popřípadě jména, a příjmení zemřelého, místo a datum jeho narození, úmrtí.
7. Písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu nejméně 90 dnů před jejím skončením. Není-li mu trvalý pobyt, nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci v místě na daném pohřebišti obvyklém, nejméně 60 dnů před skončením sjednané doby nájmu a po dobu minimálně jednoho roku od uplynutí tlečí doby od posledního uložení lidských pozůstatků do hrobu, a odkaz na uveřejněnou informaci umístí vhodným způsobem na příslušné hrobové místo.
8. V případě rušení pohřebiště provozovatel postupuje dle § 24 zákona o pohřebnictví a je bezodkladně povinen vůči zúčastněným osobám a veřejnosti splnit veškerou informační povinnost.
9. Novým žadatelům přiděluje přednostně volná hrobová místa v již existujících skupinách, vyklizená od hrobových zařízení předchozích nájemců. Žádný zájemce o pronájem místa na pohřebišti nemá nárok na individuální umístění hrobového místa mimo vymezený prostor stejného charakteru a rozměru.
10. Zabezpečovat služby související s exhumacemi a ukládáním zpopelněných ostatků (uložení uren). Může tak učinit i provozovatel pohřební služby na základě prokazatelného požadavku vypravitele pohřbu za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a uvedených v článku č. 12.
11. Zajišťovat běžnou údržbu veřejné zeleně na pohřebišti podle platných předpisů, pokynů příslušného správního orgánu, pečovat o vnější vzhled a upravenost pohřebiště, provádět běžnou údržbu cest

a chodníků, oplocení, společných zařízení a inženýrských, dbát na úpravu pohřebiště.–v zimním období nezbytnou údržbu hlavních komunikací pohřebiště v zájmu zajištění bezpečnosti.

12. Zajišťovat sběr, třídění, uskladňování a likvidaci všech odpadů z pohřebiště.
13. Umožnit v souladu s § 4a) zákona o pohřebnictví oprávněným osobám manipulaci se zetlelymi a nezetlelymi ostatky v rámci pohřebiště nebo provedení exhumace za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a tímto Řádem.
14. Během doby trvání nájmu umožnit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoli zásahů do hrobového místa. Toto ustanovení se nevztahuje na případy, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz pohřebiště. A to na nezbytně nutnou dobu.
15. Vyřizovat stížnosti včetně reklamací souvisejících s provozem pohřebiště.

ČLÁNEK 7

Užívání hrobového místa

1. Nájem hrobového místa vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi pronajímatelem – provozovatelem pohřebiště a mezi nájemcem (dále jen smlouva o nájmu). Smlouva o nájmu musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení druhu hrobového místa, jeho rozměry, dobu trvání nájmu, výši nájemného a výši ceny za služby spojené s nájmem. Výše ceny nájemného a služeb spojených s nájmem je stanovena ceníkem Městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou.
2. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebišti nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa, nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.
3. K uzavření smlouvy o nájmu hrobového místa, hrobky je zájemce o nájem povinen poskytnout pronajímateli pohřebiště zejména tyto údaje:
 - a) jméno a příjmení zemřelé osoby, jejíž lidské pozůstatky nebo ostatky jsou na pohřebišti uloženy, místo a datum jejího narození a úmrtí,
 - b) údaje o jiných lidských pozůstatcích v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků, datum uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků na pohřebiště včetně jejich exhumace, určení hrobového místa, hloubky pohřbení, druhu rakve, vložky do rakve nebo transportního vaku; u lidských ostatků druh a číslo urny,
 - c) záznam o nebezpečné nemoci, pokud lidské pozůstatky, které byly uloženy do hrobu nebo hrobky, byly touto nemocí nakaženy,
 - d) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a data narození nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, název nebo obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,
 - e) datum uzavření nájemní smlouvy a dobu trvání závazku včetně údajů o změně smlouvy,
 - f) údaje o hrobce, náhrobku a hrobovém zařízení daného hrobového místa,
 - g) údaje o vlastníkově hrobového zařízení, hrobky, náhrobku daného hrobového místa není-li vlastníkem nájemce, a to nejméně v rozsahu jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození,
 - h) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a další kontakty.
4. Změny výše uvedených údajů a skutečností je nájemce povinen bez zbytečného odkladu oznámit provozovateli pohřebiště.

5. Pokud nájemce údaj o jiném vlastníku, či spoluvlastnících neuvede, má se za to, že je sám vlastníkem hrobového zařízení.
6. Na žádost nájemce může být smlouva doplněna o osobu či osoby (tzv. určený budoucí nájemce), které budou po smrti nájemce na základě určené posloupnosti pokračovat v nájmu, a to v rozsahu údajů jméno, příjmení, trvalé bydliště, datum narození, případně telefon či e-mail. Lze tak učinit i samostatnou písemnou žádostí.
7. Právo nájmu hrobového místa přechází na osobu, kterou nájemce určil, popřípadě na svěřenecký fond určený nájemcem. Je-li nájemcem fyzická osoba a není-li přechod nájmu na určenou osobu možný, anebo neurčil-li nájemce nikoho, přechází právo nájmu na jeho manžela, není-li ho, na jeho děti, není-li jich, na jeho rodiče, není-li jich, na jeho sourozence; nežijí-li, pak na jejich děti. Není-li přechod práva nájmu na žádnou z těchto osob možný, přechází právo nájmu na dědice zemřelého. Osoba, na niž právo nájmu přešlo, je povinna sdělit provozovateli pohřebiště bez zbytečného odkladu údaje potřebné pro vedení evidence veřejného pohřebiště; to platí i pro správce svěřeneckého fondu.
8. Nájem hrobových míst se sjednává zpravidla na dobu 10 let.
9. V mimořádných odůvodněných případech, zejména z finančních či sociálních důvodů, je umožněno zkrácení délky nájmu hrobového místa. Maximální délka nájmu místa na pohřebišti je omezena na dobu 25 let. O osvobození od úhrady nájmu a služeb s nájmem spojených, jakož i slevy z cen rozhoduje Rada Městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou.
10. Nájem hrobového místa lze sjednat i na dobu předcházející uložení urny.
11. Podnájem hrobového místa je zakázán.
12. Platným uzavřením nájemní smlouvy k hrobovému místu na pohřebišti vzniká nájemci právo zřídit na místě hrob, hrobku, urnové místo, včetně vybudování náhrobku a hrobového zařízení (rám, krycí desky, epitafní desky apod.), to vše v souladu s obsahem nájemní smlouvy, tímto Řádem a pokyny provozovatele pohřebiště, s následnou možností uložit v tomto místě zpopelněné lidské pozůstatky a lidské ostatky.
13. Nájemní právo k hrobovému místu lze převést na třetí osobu u provozovatele hřbitova písemným dodatkem ke smlouvě o nájmu uzavřenou mezi provozovatelem a původním nájemcem, případně doručením písemné dohody mezi původním nájemcem a novým nájemcem provozovateli pohřebiště, přičemž podpis původního nájemce musí být úředně ověřen.
14. Je-li nájemcem hrobového místa více spolunájemců, určí si tito ze svého středu společného zástupce, který bude zmocněn ostatní zastupovat při komunikaci a jednání s provozovatelem v minimálním rozsahu pro doručování písemností, plnění povinnosti k úhradě ceny nájmemného a služeb spojených. Pro platné právní jednání při uložení či exhumaci lidských pozůstatků či ostatků, zrušení nájmu hrobového místa, převodu nájemního práva na třetí osobu, určení budoucího nájemce a další podstatných záležitostí musí spolunájemci jednat společně či jeden z nich na základě písemné plné moci udělené všemi ostatními spolunájemci s úředně ověřenými podpisy.
15. Uložení konstrukce pro ukládání vykopané zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutné kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu § 25 zákona o pohřebnictví. Dojde-li k zásahu do hrobového místa, nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu, nebo škodu nahradit ten, kdo škodu způsobil. To platí i v případě, že škůdce ke své činnosti přibral třetí osobu.
16. Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu hrobového místa a hrobového zařízení v rozsahu stanoveném smlouvou o nájmu a v následujícím rozsahu a způsobem:

- zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, který by narušoval svým vzhledem okolí, průběžně zajišťovat údržbu hrobového zařízení a hrobek na vlastní náklady tak, aby jejich stav nebránil užívání hrobových míst ostatních nájemců, dalších osob a neohrožoval jejich bezpečnost,
 - odstranit včas znehodnocené květinové a jiné dary, odpad z vyhořelých svíček a další předměty, které narušují estetický vzhled pohřebiště. Neodstraní-li tyto předměty nájemce hrobového místa, je provozovatel pohřebiště oprávněn tak učinit sám.
17. Nájemce je povinen neprodleně zajistit opravu hrobového zařízení pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy, nebo majetek dalších osob. Pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě provozovatele, je provozovatel pohřebiště oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.
 18. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa, nebo je opírat o sousední hrobová zařízení, nebo kamkoli na pohřebišti.
 19. Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky. Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na pohřebišti pouze s vědomím provozovatele a nájemce je povinen poskytnout provozovateli veškeré údaje, jejichž vedení je předepsáno dle § 21 odst. 1 zákona o pohřebnictví.
 20. Nájemce je povinen strpět číselné označení hrobových míst provedené provozovatelem, tyto čísla nepřemísťovat, nepoškozovat a nepoužívat k jiným účelům. Nájemce je povinen strpět na hrobovém místě vhodně umístěný odkaz na uveřejněnou informaci ve vývěsce týkající se upozornění nájemce na skončení doby nájmu.

ČLÁNEK 8

Zánik nájmu, zrušení hrobu a odstranění hrobového zařízení

1. Nájem k hrobovému místu zaniká:
 - Uplynutím doby, na kterou byl sjednán,
 - Dohodou smluvních stran,
 - Odstoupením ze strany pronajímatele (v souladu s ust. § 25 odst. 6 zákona),
 - Rozhodnutím o zrušení pohřebiště dle zákona.
2. Provozovatel může odstoupit od smlouvy o nájmu (s výjimkou smlouvy o nájmu, kde dosud neuplynula stanovená tlecí doba), jestliže nájemce neuhradí dlužné nájemné a úhradu za služby spojené s nájmem do 3 měsíců ode dne, kdy ho k tomu písemně vyzval.
3. Po zániku nájmu se nezpopelněné lidské ostatky ponechají na dosavadním místě. Ponechané zpopelněné lidské ostatky, o které neprojevil bývalý nájemce zájem, se vyjmou a uloží do společného hrobu (lze i bez úředních obalů). Bývalý nájemce již nemá právo požadovat na provozovateli po zániku nájmu nevyzvednuté zpopelněné lidské ostatky uložené ve společném hrobě.
4. Byl-li nájemce hrobového místa prokazatelně vyzván před ukončením nájmu k vyklizení hrobu od movitých i nemovitých věcí, v souladu s § 2225 občanského zákoníku při skončení nájmu předá nájemce hrobové místo vyklizené do 30 dnů od skončení nájmu. Pokud ve vyklizeném hrobu jsou uloženy zpopelněné lidské ostatky v úředních schránkách, je nájemce povinen zajistit jejich uložení do jiného hrobového místa, popřípadě do společného pohřebiště, a to vlastním nákladem, pokud si tyto neponechá ve svém vlastnictví. Nezpopelněné lidské ostatky zůstávají i po ukončení nájmu na místě, protože v souladu s § 493 občanského zákoníku lidské ostatky nejsou věci

5. Při nesplnění povinnosti nájemce vyklidit hrobové místo je hrobové zařízení umístěno na hrobovém místě po zániku nájemní smlouvy bez právního důvodu, tedy neoprávněně. Není-li smlouvou o nájmu stanoveno jinak a hrobové zařízení na výzvu není odstraněno, pak má provozovatel pohřebiště možnost v rámci svépomoci hrobové zařízení odstranit, uskladnit a vyzvat vlastníka k převzetí zařízení bez zbytečného odkladu. Náklady na odstranění a uskladnění hrobového zařízení nese vlastník hrobového zařízení. Pokud vlastník nesplní svoji povinnost ani do 3 měsíců od doručení výzvy k převzetí, je provozovatel oprávněn hrobové zařízení prodat a výtěžek použít na úhradu nákladů na odstranění a uskladnění hrobového zařízení.
6. Smlouvou o nájmu hrobových míst lze ujednat, že pokud ke dni skončení sjednané doby nájmu nebude hrobové místo vyklizeno od hrobového zařízení či hrobky, má se za věc opuštěnou dnem skončení nájmu.
7. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věcí opuštěnou bude provozovatel pohřebiště postupovat podle občanského zákoníku.
8. Některá hrobová zařízení nebo hrobky lze provozovateli pohřebiště darovat písemnou darovací smlouvou.
9. Pokud se hrobka nebo hrobové zařízení staly opuštěnou po účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. od 1. ledna 2014) a jsou zároveň stavbou, bude od 1. ledna 2024 provozovatelem pohřebiště provedena nabídka příslušnému Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.
10. Pokud byla hrobka opuštěna před účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. před 1. lednem 2014), bude zaevidována do majetku Statutárního města Liberec (ve správě Městského obvodu Liberec – Vratislavice n. N.), který je vlastníkem pozemku a provozovatelem pohřebiště (viz ustanovení § 3056, § 996 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Oznámení o novém vlastníkovi hrobky, která se tímto postupem stala hrobkou obecní, se zveřejní vhodným způsobem na veřejném pohřebišti (např. ve vývěsní skřínce). U opuštěného hrobového zařízení probíhá postup shodně.

ČLÁNEK 9

Podmínky zřízení hrobového zařízení, náhrobků a opravy hrobek

1. Při provádění prací směřujících ke zhotovení, údržbě, opravám, nebo odstranění věcí (hrobových zařízení) na hrobovém místě je vždy třeba předchozího prokazatelného souhlasu nájemce, neprováděli tyto práce sám, přičemž je ten, kdo tyto práce provádí povinen činit tak dle pokynů provozovatele pohřebiště, nájemní smlouvy a tohoto Řádu.
2. Podmínky ke zřízení hrobového zařízení (mimo hrobky) určuje provozovatel v rozsahu:
 - a) základy pod pomníky musejí být provedeny do nezamrzající hloubky, tj. minimálně 80 cm pod úroveň terénu a musejí být přizpůsobeny únosnosti půdy. Základy pod rám pak do hloubky 25 nebo 50 cm pod úroveň terénu, pokud jsou vyztuženy. Základový rám nesmí přesahovat plochu pronajatého místa,
 - b) pohřbívací plocha musí být zachována u všech urnových (případně epitafních míst) podle plánu a dispozic provozovatele.
 - c) nejvyšší povolená výška staveb je 2,5 m,
 - d) uličky mezi hroby musí být nejméně 30 cm široké, musí být dodržovány dle plánu provozovatele,

- e) uličky je zakázáno zasypávat vlastním posypovým materiálem (př. kamínky, písek), obkládat (dlažba), či jinak zastavět (obrubníky apod.)
 - f) přední a zadní hrany rámu hrobového zařízení musí být v jedné přímce s předními a zadními hranami rámu sousedních hrobů a hrobek,
 - g) při stavbě náhrobků musí být jednotlivé kusy mezi sebou kotveny (včetně hrobového příslušenství),
 - h) nápisy a zobrazení na náhrobcích musí odpovídat důstojnosti a pietě.
3. Zřizování nových podzemních i nadzemních hrobek provozovatel pohřebiště nepovoluje. V případě, že je místo na pohřebišti v minulosti pronajato ke zřízení hrobky, je nájemce oprávněn rekonstruovat hrobku způsobem, v rozsahu a za podmínek stanovených individuálním souhlasem provozovatele k rekonstrukci hrobky.
 4. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn odstranit hrobové zařízení z pohřebiště po předchozím projednání s provozovatelem a nájemcem hrobového místa.
 5. V průběhu prováděných prací je nájemce povinen udržovat pořádek, potřebný materiál skladovat na místech a způsobem určeným provozovatelem. Znehodnocený stavební materiál a náhrobky i jejich součásti, jakož i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušением práce téhož dne odvézt, a to na svůj náklad. Cestu na pohřebiště a uličky mezi hroby nelze užívat k jiným účelům než komunikačním a nelze omezovat jejich průchodnost. Totéž platí i pro nájemcem pověřené osoby.
 6. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit provozovateli pohřebiště a je povinen na své náklady odvézt a zlikvidovat odpad, včetně odpadu biologicky nebezpečného, vzniklého při pracích na hrobovém místě. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení včetně základů a stavby hrobky.
 7. Hrobová zařízení (náhrobky atp.), které byla zřízeny bez předchozího uzavření smlouvy o nájmu na dané hrobové místo, nebo nebyly dodrženy stanovené podmínky, případně která ohrožují bezpečnost okolí, může provozovatel pohřebiště odstranit na náklad vlastníka, jestliže tento nezjedná sám v určené lhůtě nápravu. V případě hrobek (nemovitých staveb) postupuje provozovatel dle rozhodnutí příslušného správního orgánu.
 8. Provozovatel pohřebiště odpovídá pouze za ty škody na hrobovém příslušenství, které zavinil porušením svých povinností.

ČLÁNEK 10

Ukládání zpopelněných lidských ostatků a exhumace lidských ostatků

1. Otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti, ukládat do nich zpopelněné lidské pozůstatky nebo provádět exhumaci je oprávněn pouze provozovatel pohřebiště nebo provozovatel pohřební služby, který na základě smlouvy s nájemcem či vypravitelem pohřbu hodlá na pohřebišti pohřbít zpopelněné lidské pozůstatky nebo provést exhumaci.
2. Při přijímání zpopelněných lidských ostatků (uren) je nájemce povinen předložit úmrtní list a doklad o zpopelnění, který obsahuje údaje shodné s identifikačním štítkem. Tyto dokumenty slouží i pro evidenci související s provozováním pohřebiště.

3. Zpopelněné lidské ostatky v urně se ukládají vždy jen se souhlasem nájemce hrobového místa a provozovatele pohřebiště, a to do zvláštní betonové nebo plastové schránky, nebo bez ní přímo do země (u hrobů zpravidla k nohám do niky). Vrstva zeminy určená k zakrytí schránky na urny musí být nejméně 20 cm vysoká s přiměřeným převýšením vzhledem k okolní úpravě terénu.
4. Urny se do hrobu neukládají, klesne-li venkovní teplota pod 5 °C.
5. Nezpopelněné i zpopelněné lidské ostatky mohou být exhumovány, tj. přemístěny nebo převezeny na jiné pohřebiště, pouze na písemnou a odůvodněnou žádost nájemce hrobového místa a nájemce nového hrobového místa na jiném pohřebišti, a to jen s písemným souhlasem provozovatele pohřebiště. Převoz exhumovaných nezpopelněných lidských ostatků na jiné pohřebiště musí být předem objednan u provozovatele pohřební služby a objednávka k žádosti přiložena. Nájemce hrobového místa doloží k žádosti o exhumaci vždy skutečnost úmrtí podle § 22 odst. 2 zákona o pohřebnictví a písemný souhlas osoby uvedené v § 114 odst. 1 občanského zákoníku. Před exhumací nezetlelých lidských ostatků musí nájemce hrobového místa písemně požádat o souhlas také krajskou hygienickou stanicí.
6. S nezpopelněnými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště manipulováno pouze na základě předchozího souhlasu provozovatele pohřebiště.
7. Pokud jsou lidské ostatky uloženy v hrobce, není třeba k jejich přemístění, nemá-li být rakev otevřena, souhlasu krajské hygienické stanice.

ČLÁNEK 11

Podmínky pro otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby

1. Provozovatel pohřební služby smí otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti pro uložení zpopelněných lidských pozůstatků, nebo lidských ostatků, k provedení exhumace, popř. k jiným účelům, pokud provozovatel pohřebiště obdrží v dostatečném předstihu před samotným otevřením hrobu nebo hrobky:
 - a) písemnou žádost nájemce hrobu a majitele hrobového zařízení o otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby,
 - b) kopii té části smlouvy uzavřené mezi provozovatelem pohřební služby a nájemcem hrobového místa, která přikazuje pohřbit do příslušného hrobového místa, prohlášení, že uvedené práce zajistí provozovatel pohřební služby na vlastní náklad, vlastními zaměstnanci a s použitím vlastních pomůcek i nářadí a na vlastní odpovědnost,
 - c) doklad o ověření znalostí předpisů BOZP a PO,
 - d) návrh na protokolování předání pracoviště před i po pohřební včetně fotografií příslušného hrobového místa před jeho otevřením a fotografie bezprostředně sousedících hrobů.
2. Zaměstnanec pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otevírat, musí být provozovatelem pohřebiště seznámen s Řádem pohřebiště, místními podmínkami a s jinými informacemi nezbytnými pro bezpečné a nezávadné otevření hrobu nebo hrobky.
3. Provádí-li otevření hrobu nebo hrobky zaměstnanec provozovatele pohřební služby, provozovatel pohřebiště je oprávněn kdykoli:
 - a) zkontrolovat průběh prací, stav výkopu a pažení, dohlédnout na zabezpečení vykopané hrobové jámy proti pádu třetí osoby a přítomnost druhého pracovníka provozovatele pohřební služby,

b) požádat o přerušeni práci; v takovém případě je zaměstnanec provozovatele pohřební služby povinen práce neprodleně pozastavit.

4. Otevření hrobu, u něhož neuplynula tleci doba od posledního pohřbení, je možné provést jen tehdy, pokud příslušná krajská hygienická stanice povolila manipulaci s nezetlelymi lidskými ostatky.
5. Provozovatel pohřebiště může odmítnout otevření hrobu nebo hrobky, jsou-li k tomu závažné důvody, např. bezprostřední blízkost vzrostlého stromu, u něhož by musely být přerušeny hlavní kořeny (což by vedlo k narušení stability stromu), pokud je pohřebiště a jeho porost v nepříznivém stavu v důsledku vichřic, dešťových srážek, nebo pokrytí povrchu sněhem a ledem.
6. Provozovatel pohřebiště zajistí při otevření hrobu a hrobky provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.
7. Náklady vzniklé provozovateli pohřebiště v souvislosti s otevřením hrobu nebo hrobky hradí ten, kdo o otevření požádal. Provozovatel pohřebiště má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté výše uvedené a další související služby.

ČLÁNEK 12

Dřeviny a lavičky

1. Dřeviny lze na pohřebišti vysazovat pouze se souhlasem provozovatele. Jedná se o dřeviny, které by v budoucnu vykazovaly znaky vzrostlých stromů a mohly by způsobovat škody na majetku a ohrožovat bezpečnost návštěvníků.
2. Dřeviny nesmějí být vysazovány do pohřbívací plochy.
3. Provozovatel může dle svého uvážení a bez souhlasu nájemce odstranit vysazené dřeviny.
4. Všechna trvalá zeleň, vysazená na pohřebišti, se stává majetkem provozovatele pohřebiště.
5. Nájemce ani návštěvník pohřebiště není oprávněn provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně bez předchozího souhlasu provozovatele.
6. Pevné i přenosné lavičky instaluje na pohřebišti provozovatel a mohou užívat všichni návštěvníci pohřebiště.
7. Pokud je růstem vzrostlých stromů způsobována nájemci škoda na majetku, rozhoduje o způsobu řešení nebo náhrady příslušný správní orgán.
8. Jednoduché práce nutné k udržování a okrašlování hrobových míst a hrobového zařízení provádějí nájemci nebo podnikající fyzické či právnické osoby nájemcem pověřené.

ČLÁNEK 13

Sankce

1. Porušení tohoto Řádu bude postihováno podle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích jako přestupek proti veřejnému pořádku, zvláště pokud fyzická osoba poruší podmínky uložené v tomto Řádu při konání pohřbu nebo pietního aktu.
2. Přestupku se dopustí také ten, kdo dle zákona o pohřebnictví:
 - a) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. f) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky na pohřebišti způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního citění veřejnosti

- b) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. g) neoprávněně otevře na pohřebišti konečnou rakev s lidskými pozůstatky nebo urnu s lidskými ostatky,
 - c) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. h) neoprávněně otevře na pohřebišti hrob nebo hrobku nebo neoprávněně provádí exhumaci,
3. Za přestupky uvedené výše lze uložit pokutu ve smyslu § 26 zákona o pohřebnictví.

ČLÁNEK 14

Ostatní ustanovení

1. Právní vztahy neupravené tímto Řádem, vztahující se k provozování pohřebiště, se řídí zákonem o pohřebnictví.
2. Pokud se písemný styk provádí doručenkou na adresu nájemce místa na pohřebišti, platí fikce doručení uplynutím posledního dne úložní lhůty u pošty.
3. Kontrolu a dozor nad dodržováním tohoto Řádu provádí provozovatel hřbitova a Městská policie Statutárního města Liberec.
4. Výjimky z Řádu dle individuální žádosti může schválit Rada městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou, která ve svém rozhodnutí určí podmínky pro udělení výjimky.

ČLÁNEK 15

Zrušující ustanovení

Dnem nabytí účinnosti tohoto schváleného Řádu pohřebiště se zrušuje v celém rozsahu Řád pohřebiště platný od 1.1.2021, schválený 7.12.2020 Radou městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou, pod číslem usnesení 411/12/2020.

ČLÁNEK 16

Závěrečná ustanovení

1. Tento řád je účinný dnem 1.3.2022.
2. Řád veřejného pohřebiště bude vyvěšen na úřední desce městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou po dobu 15-ti dnů a po celou dobu platnosti tohoto řádu musí být vyvěšen na pohřebišti na místě obvyklém.

.....
Městský obvod Liberec – Vratislavice nad Nisou
Lukáš Pohanka
starosta

Příloha č. 1

K řádu veřejného pohřebiště Městského obvodu Liberec – Vratislavice nad Nisou

Provozní řád rozptylové a vsypové loučky

1. Rozptylová a vsypová loučka je pietním místem, vytváří klidové a estetické doplnění prostoru.
2. Vstup na rozptylovou a vsypovou loučku je veřejnosti přísně zakázán.
3. Plocha rozptylové a vsypové loučky není hrobovým místem, o údržbu se výhradně stará provozovatel.
4. Rozptylová a vsypová loučka slouží k provedení anonymního druhu pohřbení a není dovoleno pomocí jakéhokoliv označení (destičky, nápisy, popisky apod.) odkrývat identitu jednotlivých rozptýlených ostatků. K místu rozptylu nebo vsypu nevzniká zadavateli obřadu ani jinému subjektu k tomuto místu právo vlastnické ani závazkové.
5. Rozptyl nebo vsyp provádí pouze provozovatel pohřebiště.
6. Rozptyl nebo vsyp může být s obřadem nebo bez obřadu dle přání objednavatele a jeho dohody s provozovatelem. Cena služeb je určena ceníkem provozovatele.
7. Urnu se zpopelněnými ostatky objednavatel předá provozovateli v dostatečném předstihu, minimálně však 1 týden před obřadem.
8. Průběh rozptylu nebo vsypu s účastí objednavatele řídí pověřený pracovník provozovatele pohřebiště nebo provozovatele pohřební služby, který k tomu obdržel od provozovatele pohřebiště souhlas. Rozptyl nebo vsyp se provádí max. pro 4 objednavatele najednou a trvá cca 15-20 minut.
9. Objednavatel rozptylu nebo vsypu musí předložit doklad o zpopelnění.
10. Rozptyl popela se realizuje volným rozsypáním popela na ploše cca 1 m². Vsyp popela se realizuje uložením popela do vyhloubené jamky, která se překryje trávou.
11. Místa rozptylu nebo vsypu nejsou zjevně označena.
12. Na loučce je zakázáno instalovat a pokládat vzpomínkové desky, vázičky, sklenice, dlaždičky, květiny, lampičky apod.
13. Svíčky je možné umísťovat pouze na vyhrazená místa, řezané květiny lze pokládat bez obalů a bez vody na místa k tomu určená.
14. Zvadlé a jinak znehodnocené květiny, věnce a ostatní květinové dary je oprávněn odstranit provozovatel sám po zvážení jejich estetické hodnoty.
15. V odůvodněných případech může provozovatel používání svíček omezit nebo úplně zakázat.